

**Sprawozdanie merytoryczne z realizacji zadania pt.
„Dofinansowanie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego
w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony przyrody na 2010rok”
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego
umowy nr WFOŚ/D/483/19/2010**

Zadanie 1. Druk kwartalnika dla młodzieży "Gawron"

Czasopismo ukazuje się regularnie od 2000 r. Corocznie ukazują się 4 numery kwartalnika w nakładzie 1300 egzemplarzy. Pracownicy Zarządu w ramach pracy własnej piszą artykuły, wykonują zdjęcia redagują i przygotowują teksty do druku. Redagujący czasopismo starają się poruszać szeroki zakres tematów z dziedziny ochrony środowiska jak: gospodarka odpadami, ochrona wód. Z ochrony przyrody: formy ochrony przyrody, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, odnotowywać najnowsze odkrycia przyrodnicze, a także popularyzować turystykę aktywną poprzez upowszechnianie informacji o ścieżkach dydaktycznych, trasach rowerowych i wędrowniach przyrodniczych.

Czasopismo zawiera również artykuły osób współpracujących z innymi parków krajobrazowych i narodowych, a także środowiska przyrodniczych.

Zdjęcia i artykuły zamieszczane są nieodpłatnie.

Na egzemplarzach kwartalnika „Gawron” Zarząd umieszcza napis „*sfinansowano ze środków WFOŚiGW w Gdańsku*” i „*egzemplarz bezpłatny*”

Kwartalnik rozsyłany jest według rozdzielnika. W większej ilości do dalszej dystrybucji otrzymują między innymi: parki narodowe i krajobrazowe woj. pomorskiego, ośrodki edukacji ekologicznej, Lasy Państwowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, przewodnicy trójmiejscy i stowarzyszenia (Liga Ochrony Przyrody, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze itp.). Gawron wysyłany jest także do szkół współpracujących z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym. W załączeniu lista wysyłkowa kwartalnika „Gawron”.

Efekt ekologiczny zadania

Czasopismo dociera do szkół z terenu woj pomorskiego, a szczególnie Trójmiasta. Celem wydawnictwa jest przybliżenie młodzieży szkolnej i zainteresowanym osobom wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych terenów cennych przyrodniczo na terenie województwa oraz kształtowanie proekologicznych postaw wśród młodzieży i społeczeństwa. Stanowi pomoc merytoryczną dla uczniów, nauczycieli i osób zainteresowanych aktywnym wypoczynkiem połączonym z samodzielnym poznawaniem terenów atrakcyjnych przyrodniczo. Także źródłem wiedzy o środowisku przyrodniczym i problemach związanych z jego ochroną.

Zadanie 2. Wykupienie części nakładu mapy „Trójmiejski Park Krajobrazowy”

W ramach realizacji zadania wykupiono część nakładu mapy „Trójmiejski Park Krajobrazowy (Wydawnictwo „EKO-Kapio”).

Wydawnictwo w formie mapy to jeden ze sposobów pokazania młodzieży szkolnej, mieszkańcom oraz turystom wartości przyrodniczych i kulturowych Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego oraz przybliżenie idei funkcjonowania parku krajobrazowego jako podmiotu, którego celem jest ochrona nie tylko wartości przyrodniczych, ale również kulturowych.

Efekt ekologiczny zadania

Celem projektu jest rozpowszechnienie wiedzy o Trójmiejskim Parku Krajobrazowym to także rzetelne źródło informacji przyrodniczej. Stanowi pomoc merytoryczną dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich, przewodników grup zorganizowanych, nauczycieli prowadzących samodzielnie zajęcia terenowe ze swoimi uczniami jak również turystów indywidualnych samodzielnie wędrujących po terenie Parku.

Mapa jest cennym materiałem promującym TPK w czasie wszelkiego rodzaju imprez terenowych organizowanych przez Zarząd i jednostki organizacje współpracujące z Zarządem, a także dla osób indywidualnych.

Mapa ma pomóc osobom zainteresowanym w samodzielnym poznawaniu obszarów objętych ochroną

w formie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego

Zadanie 3. Roczny cykl imprez edukacyjnych promujących idee ochrony parku

Projekt zawierał pakiet imprez edukacyjnych skierowanych do szerokiego kręgu odbiorców: młodzieży szkolnej, przedstawicieli mediów, nauczycieli, turystów odwiedzających park i osób szczególnie wrażliwych na piękno przyrody. W 2010 roku odbyły się:

1. Turystyczna majówka w Parku

Duża, coroczna, ogólnodostępna impreza dla miłośników przyrody i turystyki kwalifikowanej, odbyła się na terenie osiedla Sopot – Brodwin, 22 maja (Europejski Dzień Sąsiada) na osiedlu, które bezpośrednio sąsiaduje z obszarem TPK. Zorganizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Na Drodze Ekspresji (skupia osoby niepełnosprawne), Sopockim Centrum Organizacji Pozarządowych, Sopockim Centrum Wolontariatu, Radą Osiedla Brodwin, Urzędem Miasta w Sopocie w Sopocie, sopockim oddziałem PTTK i sopockimi szkołami. Uczestnicy imprezy zapoznali się z wartościami przyrodniczymi i bioróżnorodnością lasów TPK w okolicach osiedla Brodwin. Podczas zlotu przeprowadzono konkurs wiedzy o parku, zorganizowano zabawy ekologiczne, warsztaty artystyczne, zaprezentowały się organizacje ekologiczne i turystyczne. Ustawiono stoiska z żywnością ekologiczną. Wystąpił także zespół muzyczny. Impreza organizowana wspólnie z Radiem Gdańsk. Całość transmitowano na antenie radia..

2. Konkurs fotograficzny „Trójmiejski Park Krajobrazowy w obiektywie”

Konkurs adresowany jest do fotografików amatorów i ma na celu przybliżenie różnorodności przyrodniczej parku przeciętnemu mieszkańcowi Trójmiasta. Jury konkursu zwraca szczególną uwagę na artystyczne ujęcie tematu oraz kompozycje zdjęć.

Regulaminem konkursu wraz z informacją o konkursie zamieszczony został na stronie internetowej parku, stronach internetowych współpracujących z parkiem organizacji oraz w kwartalniku „Gawron”. Na konkurs wpłynęło łącznie 55 prac. Jury doceniło bardzo wysoki poziom nadesłanych prac.

Autorzy najlepszych z nich otrzymali lornetki. Wydawnictwa albumowe o tematyce ekologicznej trafiły do wyróżnionych.

Nagrodzone zdjęcia opublikowane zostały na stronie internetowej oraz w zostaną zamieszczone w kwartalniku „Gawron”.

3. Konkurs wiedzy o Trójmiejskim Parku Krajobrazowym

Konkurs został przygotowany pod tytułem "Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt w Trójmiejskim Parku Krajobrazowym".

Finał konkursu odbył się 22 kwietnia 2010 roku w Szkole Podstawowej Nr 8 w Sopocie. Konkurs adresowany był do uczniów szkół podstawowych Trójmiasta i jest kontynuacją konkursów poświęconych Trójmiejskiemu Parkowi Krajobrazowemu organizowanych od kilku lat właśnie we współpracy z SP 8 w Sopocie. Celem konkursu jest rozszerzenie wiedzy przyrodniczej i wzbudzenie zainteresowań wśród najmłodszych uczniów szkół Trójmiasta.

Konkurs składał się z dwóch etapów: pisemnego i ustnego. W ramach pierwszego etapu uczniowie rozwiązywali testy przygotowane we współpracy z pracownikami parku. Najlepsi wzięli udział w finale, gdzie odpowiadali na pytania komisji konkursowej. W jej skład weszli nauczyciele oraz przedstawiciel parku. Lista laureatów konkursu została zamieszczona na stronie internetowej Zarządu TPK.

4. Kontynuacja ubiegłorocznego projektu „Przyroda wybranych rejonów TPK”

W ramach projektu młodzież zaangażowana w jego realizację prowadzi obserwacje przyrodnicze wybranych rejonów TPK. W tym roku są to obszary położone w bezpośrednim sąsiedztwie szkół. Projekt skierowany jest do szkolnych kół LOP, kół biologicznych i zainteresowanych klas szkół podstawowych i gimnazjów w Trójmieście. Pracownicy parku przeprowadzili zajęcia terenowe w wybranych rejonach, których celem było zapoznanie młodzieży z obszarem TPK, na którym prowadzili obserwacje.

W oparciu o materiały dostarczone przez Zarząd (foldery o wartościach przyrodniczych parku, tabele do notowania obserwacji roślin i zwierząt, mapy poszczególnych rejonów, książki – przewodniki do

oznaczania roślin i zwierząt) młodzież pod opieką wychowawców prowadziła obserwacje przyrodnicze w poszczególnych rejonach. Na zakończenie grupy przygotowują postery obrazujące prowadzone obserwacje oraz trasę proponowanej wycieczki przyrodniczej.

W tegorocznej edycji konkursu zwyciężył poster przygotowany przez młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 5 w Gdańsku. Poświęcony został obserwacjom przyrodniczym w Dolinie Samborowo.

Nagrodą dla zwycięskiej klasy jest wycieczka autokarowa do jednego z parków krajobrazowych województwa pomorskiego.

Pozostali uczestnicy konkursu są nagradzani nagrodami książkowymi, a wyróżniający się uczestnicy drobnymi upominkami typu folder, mapa, przewodnik.

5. „Jesienne odloty” – impreza ornitologiczna

Impreza została zorganizowana w pierwszą sobotę października w połączeniu z obchodzonymi w całej Polsce, w tym samym czasie, Europejskimi Dniami Ptaków.

W ramach imprezy zorganizowano wycieczkę do Lasów Oliwskich w południowym kompleksie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Wzięło w niej udział 20 uczestników, zarówno młodzieży szkolnej jak i osób dorosłych.

Celem wycieczki było przybliżenie uczestnikom bogactwa świata ptaków, zwrócenie ich uwagi na zjawisko ptasich wędrówek oraz kwestie związane z zagrożeniem bytu wielu gatunków awifauny. Uczestnicy korzystali ze sprzętu optycznego udostępnionego przez Park (lornetki, luneta) i pod okiem przewodnika mogli samodzielnie uczyć się rozpoznawania różnych gatunków ptaków.

Wśród uczestników nie zabrakło również przedstawiciela prasy – dziennikarza z redakcji „Ech Leśnych”. Wycieczka i wrażenia z obserwacji ornitologicznych zostały opisane w artykule „Ptakoliczenie” zamieszczonym w tym piśmie (nr 11/2010).

Wszyscy uczestnicy otrzymali materiały dotyczące awifauny Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Osoby dorosłe mogły również złożyć swój podpis pod petycją w sprawie obywatelskiego wniosku zmian w obecnej Ustawie o ochronie przyrody.

Efekt ekologiczny zadania

Wzrost stanu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców województwa pomorskiego. Zainteresowanie społeczności lokalnej przyrodą i problemami związanymi z jej ochroną. Kształtowanie właściwych postaw wobec wartości przyrodniczych parku.

Poszerzenie wiedzy o Trójmiejskim Parku Krajobrazowym i ukazanie piękna jego przyrody.

Zadanie 4. Uzupelnienie i poprawienia stanu technicznego oznakowania granic Parku, rezerwatów, pomników przyrody i użytków ekologicznych.

W okresie wiosenno-letnim, wykonano przegląd stanu technicznego tablic rezerwatów, ścieżek rowerowych i dydaktycznych oraz tablic granic parku. Wykonano nowe oznakowanie dla części rezerwatów (daszki i słupy) w miejsce zniszczonego oraz uzupełniono brakujące tablice informacyjne w rezerwatach przyrody „Gałęźna Góra” „Cisowa”, „Kacze Łęgi”, „Źródlika w Dolinie Ewy”, „Zajęcie Wzgórze”, „Łęg nad Sweliną”, „Wąwóz Huzarów”, a także uzupełniono zniszczone oznakowanie na ścieżce rowerowej Wejherowo - Gdańsk oraz ścieżkach dydaktycznych w Dolinie Samborowo i Dolinie Radości.

Efekt ekologiczny zadania

Podstawowym celem zadania jest udostępnienie Parku dla turystów i prowadzenia szeroko rozumianej edukacji ekologicznej. Działanie ma na celu estetyzację oznakowania granic parku, rezerwatów i pomników przyrody, służy propagowaniu walorów przyrodniczych tychże miejsc wśród turystów. Na terenie Parku odbywają się jednodniowe wyprawy, rajdy, zajęcia dydaktyczne i imprezy sportowe, w związku, z czym istnieje zapotrzebowanie na informację turystyczną w terenie.

Tworzenie nowego systemu ścieżek dydaktycznych, rowerowych, szlaków pieszych jest odpowiedzią na zainteresowanie parkiem. Służy koncentracji odwiedzających Park, w efekcie zabezpiecza pozostałą cenę przyrodniczo części TPK.

Zadanie 5. Zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć przyrodniczo - edukacyjnych, doposażenie biblioteki parku, utrzymanie i aktualizacja strony internetowej, uczestnictwo pracowników parku w konferencjach i szkoleniach.

5.1 Zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć przyrodniczo-edukacyjnych

Koszty realizacji zadania związane są z przygotowaniem zajęć przyrodniczo-edukacyjnych dla młodzieży trójmiejskich szkół. Z posiadanych środków zakupiono min: papier, tusz, płytki CD, tonery niezbędne przy opracowaniu materiałów edukacyjnych dla młodzieży biorącej udział w zajęciach terenowych, a także pokryto koszty eksploatacji sprzętu komputerowego, ksero (konserwacja) dystrybucji „Gawrona”, utrzymania i aktualizacji strony internetowej.

Działalność edukacyjna i turystyczna TPK (imprezy, w których uczestniczył TPK)

w 2010 r.

- VIII Międzyszkolny Konkurs Fotograficzny „Oliwa” – prace organizacyjne
- Cykl imprez organizowanych przez oddziały PTTK
- Ogólnopolski Konkurs „Poznajemy Ojcowiznę” – z PTTK
- Cykl imprez organizowanych przez Studenckie Koło Przewodników Turystycznych
- Szkolenia dla studentów klubów turystycznych – wycieczka i zajęcia z młodzieżą po terenie TPK
- Cykl szkoleń dla instruktorów i członków ZHP
- Przegląd Piosenki Ekologicznej – Przyjaźń
- Festyn „Powitanie lata” w Brętowie
- Współpraca z wydawnictwem Daupol, przy realizacji przewodnika turystycznego – „Przewodnik po polskim Pomorzu”
- Zajęcia edukacyjne dla dzieci w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku
- Zajęcia edukacyjne w Kujawsko – Pomorskim Centrum Edukacji Ekologicznej dla młodzieży szkół z Bydgoszczy połączone z prezentacją multimedialną
- Współpraca ze szkołą podstawową nr 17 w Gdańsku w realizacji międzyszkolnego projektu edukacji ekologicznej „Gdańsk Miastem Osobliwości Przyrody”
- Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 65 w Gdańsku połączone z prezentacją multimedialną
- Współpraca z Sopockim Uniwersytem Trzeciego Wieku – przeprowadzenie wycieczki ornitologiczno - botanicznej
- Współpraca w realizacji założeń szkolnego projektu edukacji ekologicznej „Woda”
- Współpraca przy organizacji plenerowej akcji edukacyjnej „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”
- Zajęcia terenowe dla osób starszych i niepełnosprawnych – współpraca z Uniwersytem III Wieku w Gdańsku i Sopocie oraz Komisją Turystyki Niepełnosprawnych PTTK
- Udział w imprezach i festynach w ramach programu „Czyste Miasto Gdańsk”
- Akcja „Drzewko za oponę” i „Drzewko za makulaturę”

Zajęcia terenowe, których organizatorem (lub współorganizatorem) był TPK

	2010	Liczba uczestników
Wycieczki dla młodzieży szkolnej i różnych organizacji po TPK	16	450
Konkursy - współpraca i nagrody	10	800
Prelekcje w szkołach i siedzibach organizacji	19	900
Spotkania z młodzieżą w siedzibie parku - prelekcje i przewodnictwo na ścieżce dydaktycznej	17	500
Audycje radiowe	23	słuchacze
Imprezy masowe - własne i w których uczestniczył Zarząd	15	7000

Informacja o działaniach edukacyjnych parku znajdują się na stronie internetowej, część imprez ogłaszana jest na łamach prasy i w audycjach radiowych. Turystyczna Majówka w Parku realizowana jest we współpracy z Radiem Gdańsk. Informacje o parku i logo parku umieszczane są także na materiałach organizatorów.